



Jens Simonsen, Danske Deltidslandmænd, Heden & Fjorden
Christian Henriksen, Danske Deltidslandmænd, DLS
Tonny Hansen, Danske Deltidslandmænd, LRS
Leo Christiansen, Danske Deltidslandmænd, AgriNord
Ove Rugager Madsen, Kvægkonsulent, LMO
Henning Sørensen, Planteavlskonsulent, Jysk Landbrugsrådgivning
Solveig Kappel, Projektrådgiver, Sønderjysk Landboforening

Birgit Winther Sørensen, Sekretær, Videncentret for Landbrug
Eva Gleerup, Konsulent, Videncentret for Landbrug

12. august 2014

Indkaldelse til møde

Hermed indkaldelse til møde i Brugergruppen for rådgivning af deltidslandmænd:

Fredag, den 22. august 2014, kl. 9.30 – 15.00
Videncentret, Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N
i mødelokale ML 4

Venlig hilsen

Eva Gleerup
Udviklingskonsulent

T +45 8740 5229
M +45 2138 5528
E evg@vfl.dk

STØTTET AF
promilleafgiftsfonden
for landbrug

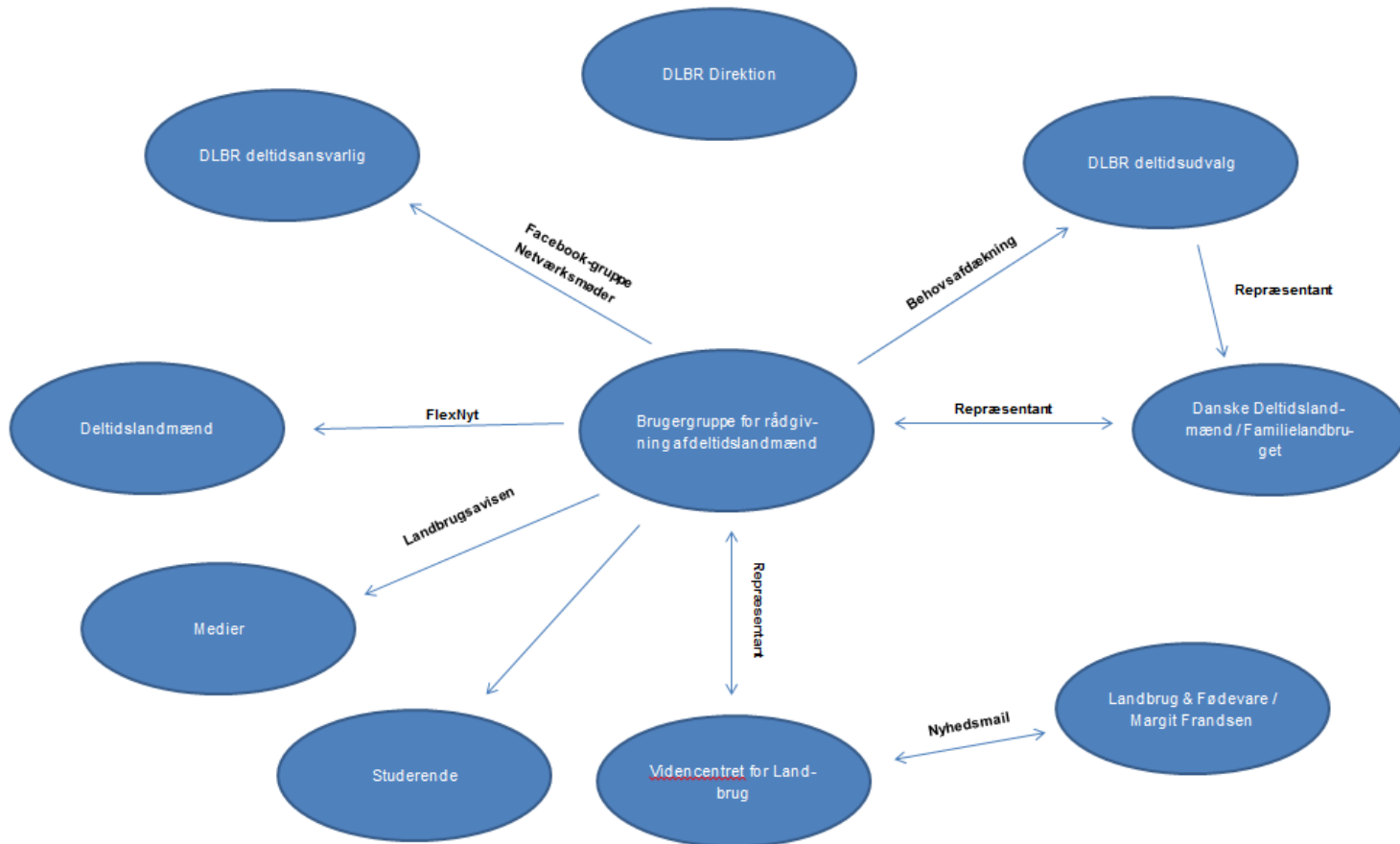
Dagsorden

1. Velkommen og godkendelse af dagsorden
2. Kommentarer til referatet fra mødet den 4. juni 2014
3. Valg af formand for brugergruppen
4. Kommunikationsveje
5. Bordet rundt
6. Projektansøgning og aktiviteter 2015
Frokost
7. Status på Samfundsanalysen
8. Eventuelt
9. Evaluering af mødet og tak for i dag

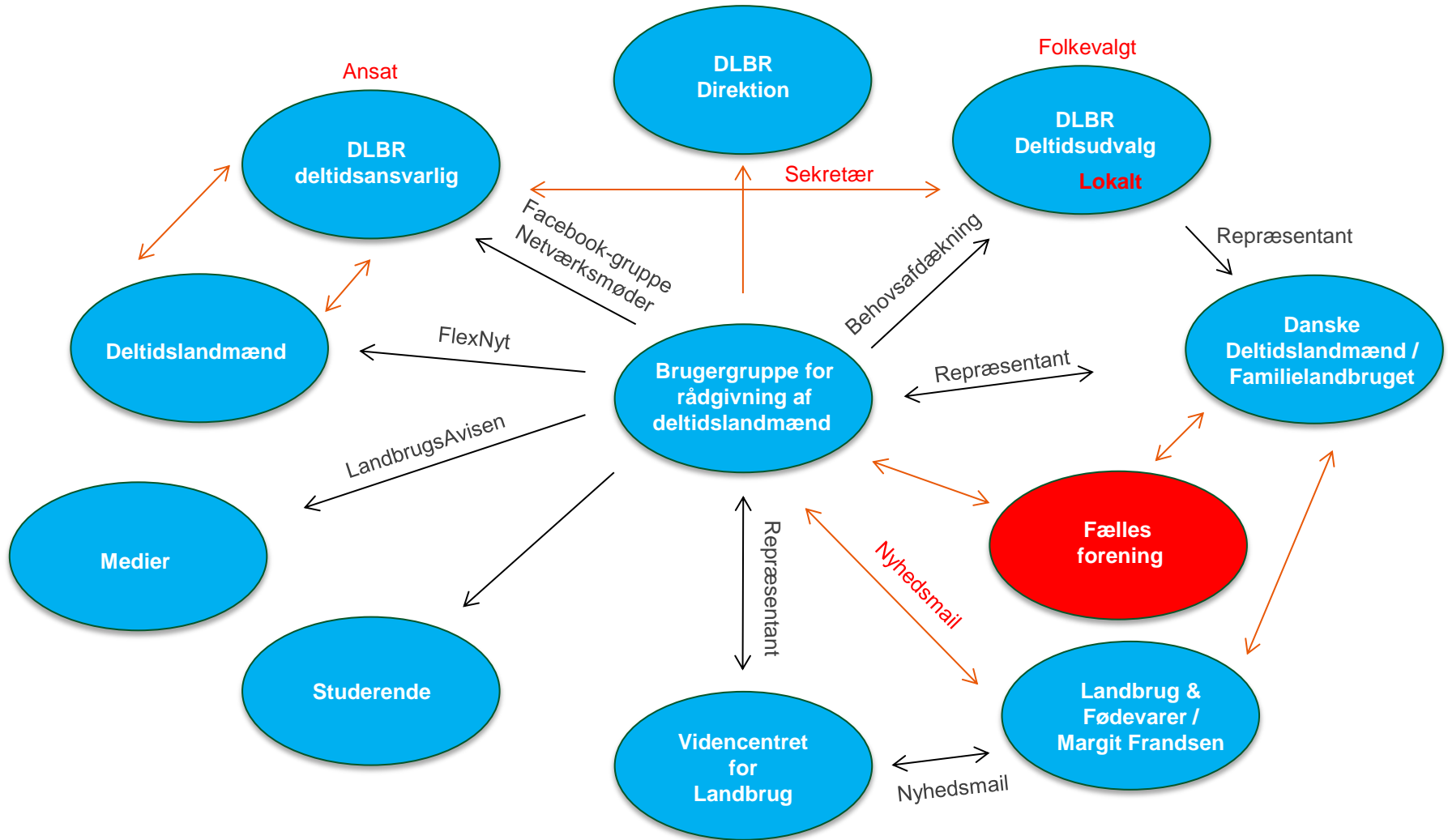
	Notater
Ad. 1 Velkommen og godkendelse af dagsorden	
Ad. 2 Kommentarer til referatet fra sidste møde	
Ad. 3 Valg af formand for brugergruppen <i>Der vælges en formand for brugergruppen, for at sikre en tættere forbindelse imellem brugergruppen og Landsudvalget</i>	
Ad. 4 Kommunikationsveje <i>Opfølgning på punktet fra sidst og forslag til handling</i>	
Ad. 5 Bordet rundt <i>v. brugergruppemedlemmerne</i> <i>Gensidig orientering om aktiviteter inden for deltidsområdet</i>	
Ad. 6 Ansøgning 2015 <i>Hovedtræk i ansøgningen for 2015 v/ Eva</i>	
Ad. 5 Status på Samfundsanalysen <i>Præsentation af de første data fra Samfundsanalysen</i> <i>v/Klaus Kaiser (kl. 13.00-13.45)</i> <i>Kvalitative spørgsmål som supplement til den kvantitative analyse</i>	

Ad. 6 Eventuelt	
Ad. 7 Evaluering af mødet og tak for i dag	

Kommunikationsveje



Kommunikationsveje



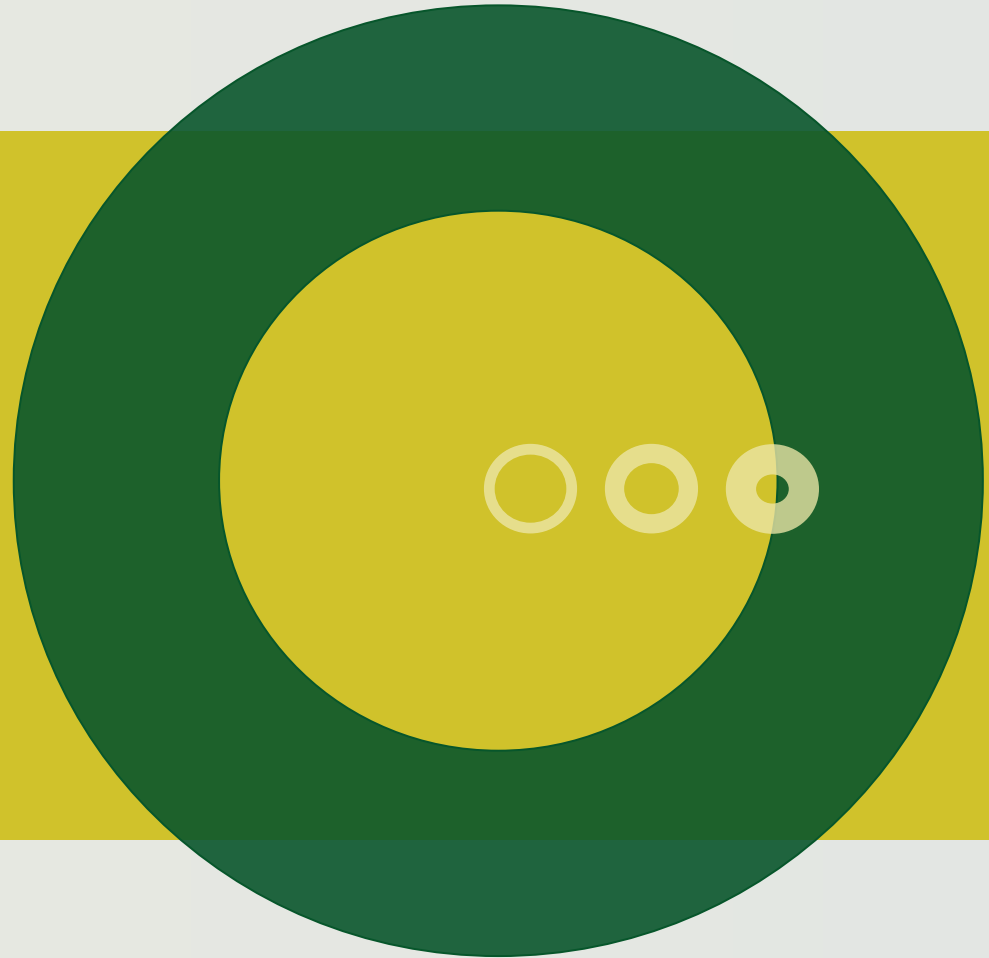


Deltidslandmandens samfundsøkonomiske potentiale og effekt

Brugergruppemøde den
22. august 2014

Ansøgning 2015

Eva Gleerup
Udviklingskonsulent
Videncentret for Landbrug



Formål

- Formålet med projektet er, at deltidslandmanden via øget selvbevidsthed om egen samfundsmæssig betydning inspireres til øget performance.
- At han via praksisnær rådgivning, vidensdannelse – og formidling understøttes til udvikling af bedriften og i landdistrikterne.
- Endvidere at både rådgivere af deltidslandmænd og det politiske system bevidstgøres om deltidssegmentets betydning og potentiale, såvel økonomisk som i landdistriktsudviklingen

3 Arbejdspakker

- Udbredelse af samfundsanalysen og anbefalinger på baggrund af denne
- Udvikling og afprøvning af et koncept for grupperådgivning af deltidslandmænd
- Udvikling og formidling af viden målrettet deltidssegmentet.

Arbejdspakke 1 – Udbredelse af samfundsanalysen og anbefalinger på baggrund af denne

- Der er i 2014 udarbejdet en samfundsanalyse for at få overblik over deltidssegmentets samfundsøkonomiske betydning.
- Samfundsanalysen udbredes i 2015 for alle relevante interessenter; deltidslandmænd, rådgivningssystemet og det politiske system.
- Analysen anvendes endvidere som den analytiske baggrund for at udpege fokusområder og komme med anbefalinger til, hvordan vilkårene for deltidslandmændene kan understøttes og forbedres. Anbefalingerne genereres i fora og via dialoger med deltagere fra de ovenstående grupper.

Arbejdspakke 2 – Grupperådgivning – øget performance

- Grupperådgivning som en metode til at udvikle deltids landmandens kompetencer på en økonomisk bæredygtig måde, idet flere deltidslandmænd i en gruppe deles om udgiften til rådgivning.
- De rådgivningsmæssige behov dækkes dels ved gruppens egen kraft - landmænd hjælper landmænd og ved relevante ekspertoplæg med efterfølgende implementering af ekspertviden på bedrifterne
- Der udvikles og afprøves et koncept for grupperådgivning af deltidslandmænd.

Arbejdspakke 3 - Viden og formidling målrettet deltid

- I 2015 videreudvikles kommunikation til deltidssegmentet via sociale medier i samarbejde med projektet "Vidensformidling og dialog via nye kanaler." Der arbejdes videre på at understøtte at Landmand.dk gøres endnu mere brugervenlig for deltidslandmænd.
- Den faglige viden der skal formidles til segmentet indsamles fra de faglige afdelinger, hvor et tæt samarbejde med afdelingerne sikrer at kommunikationen af faglige resultater tilpasses segmentet. For eksempel kan faglige termer som "græsset skal være gennemskredet", "når kornet er i 4. vækststadie" m.v. gøres operationelle for deltidslandmænd via filmklip m.v.

Jeres behov og ønsker

- Vælg det område som du helst vil give inputs til. Fordel jer i de 3 grupper.
- Lav brainstorm på hvordan arbejdspakken kan føres ud i livet

(Eksempler – Arbejdspakke 1: Workshop for.... Arbejdspakke 2: Staldskoler for fåreavlere / forretningsudviklere. 3: Landmand DK gøres brugervenlig for deltid ved at.....)

- Kan I se en sammenhæng til tidligere projekter / produkter som det vil være relevant at bygge ovenpå?

(Eksempler – Arbejdspakke 1: Byg ovenpå formidlingsindsatsen fra 2014; Arbejdspakke 2: Koble sammen med klubnetværk Arbejdspakke 3: Indsamling af eksisterende videoklip der viser indstilling af plov m.v.)

Spørgeguide deltid

Hvor stor er din deltidsbedrift?

Hvad har du på bedriften?

Hvor i landet bor du?

Hvorfor har du valgt at blive deltidslandmand?

Hvor mange er der i din husstand?

Har du hjemmeboende børn?

Hvad synes din familie om at bo på landet?

Hvad oplever I at I som familie får ud af at bo på landet, som I ikke ville kunne få hvis I boede i byen?

Hvis du skal sætte 3 ord på livet som deltidslandmand hvad vil det så være?

Hvordan hænger din økonomi som deltidslandmand sammen?

Er det vigtigt for dig at bedriften giver overskud?

Vi er ved at få lavet en samfundsøkonomisk analyse for deltidssegmentet. Hvad tænker du om det? (Er det vigtigt/mindre vigtigt/ ligegyldigt)

Hvem skal vi huske at fortælle om samfundsanalysen?

Hvad synes du om at blive kaldt "deltidslandmand"? Ville du hellere kaldes noget andet?

Modtager du landbrugsfaglig rådgivning? (Har du behov af mere / mindre?)

Modtager du økonomirådgivning? (Har du behov af mere / mindre?)

Kunne du forestille dig at udvikle dit deltidsbrug til noget større / mere omfangsrigt i størrelse eller tid, end det er i dag?

Ville du have behov for hjælp til det?

Hvem tænker du kunne hjælpe dig?



Danske deltidslandbrugs samfundsøkonomiske betydning

Videncentret for Landbrug

22. august 2014

v/ Klaus Kaiser

Erhvervsøkonomisk chef

Videncentret for Landbrug

Rapportens indhold

Baggrund og formål

Afgrænsning og karakteristika for deltidssegmentet

- *Afgrænsning af deltidssegmentet*
- *Motiver*
- *Uddannelse*
- *Produktion*
- *Økologi*

Strukturudvikling i deltidssegmentet

- *Antal bedrifter og bedriftsstørrelse*
- *Geografisk fordeling*

Deltidssegmentets samspil med omverdenen og betydning for natur og landdistrikter

Deltidssegmentets samfundsøkonomiske betydning

- *Deltidssegmentets produktionsværdi*
- *Deltidssegmentets direkte, afledte og totale effekt på beskæftigelsen*
- *Deltidssegmentets direkte, afledte og totale forward-effekt på beskæftigelsen*
- *Deltidssegmentets samlede effekt på beskæftigelsen*
- *Deltidssegmentets effekt på bruttonationalproduktet*

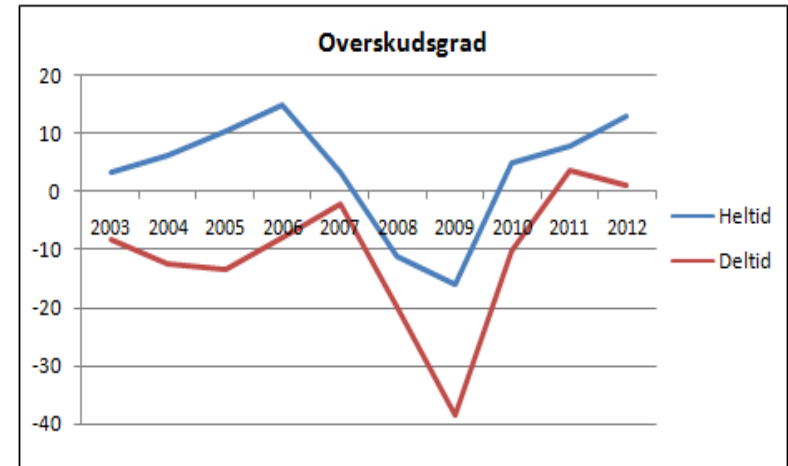
Sammenfatning og perspektivering

Bilag I: Definitioner og metode

- *Definitioner*
- *Beskrivelse af modellen*
- *Det generelle input/output system*
- *Tilpasset input/output-model for deltidslandmænd*
- *Metodiske antagelser*
- *Detaljeret produktionsværdi for deltidssegmentet inkl. forward-effekter*

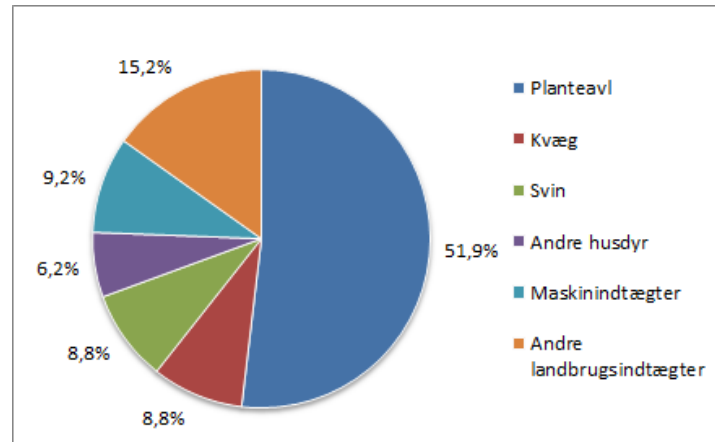
Afgrænsning og karakteristika for deltidssegmentet

- Valg af afgrænsningsmetode til at udskille deltidssegmentet
 - Omsætning og især indkomst varierer for meget
 - Landmændenes egen opfattelse er ikke stringent
 - Normtimer er et objektive kriterie - ikke helt fejlfrit, men det bedste vi har
- Motiver til at være deltidslandmand
 - Sjældent økonomiske incitamenter
 - Livsstil – ”det gode liv på landet”
 - Familie/børn, bostil, natur etc.
- Uddannelse
 - Deltidslandmænd har i højere grad anden uddannelse end landbrugsuddannelse
- Økologi
 - Fylder forholdsmeæssigt mere i deltidssegmentet end i det samlede landbrug
 - Den økologiske andel fylder mere i alle de større driftsgrene

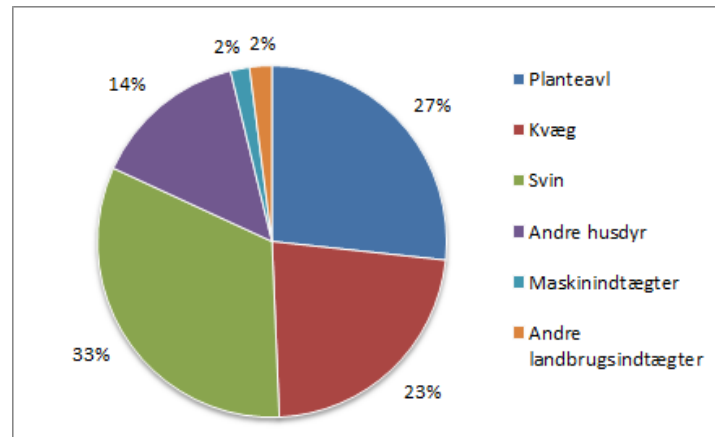


Afgrænsning og karakteristika for deltidssegmentet

- Produktionssammensætningen hos deltidsbrug...

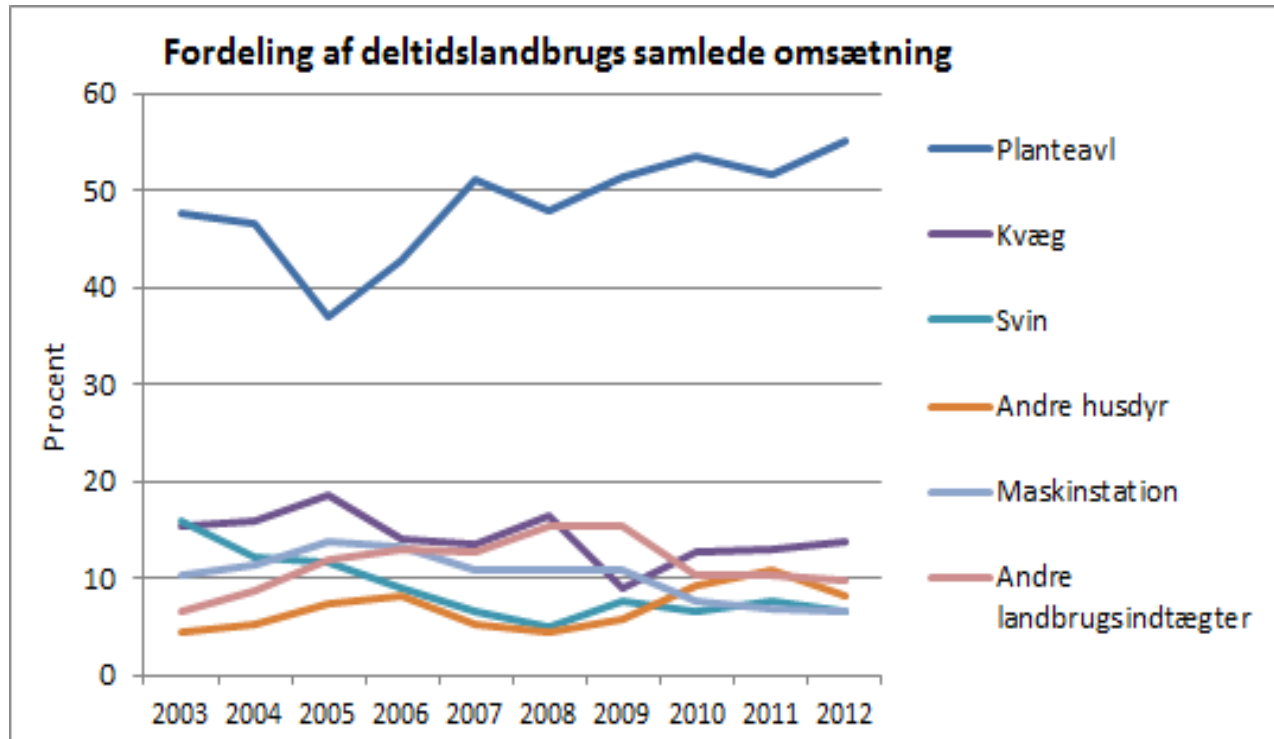


...er anderledes end hos heltidsbrug:



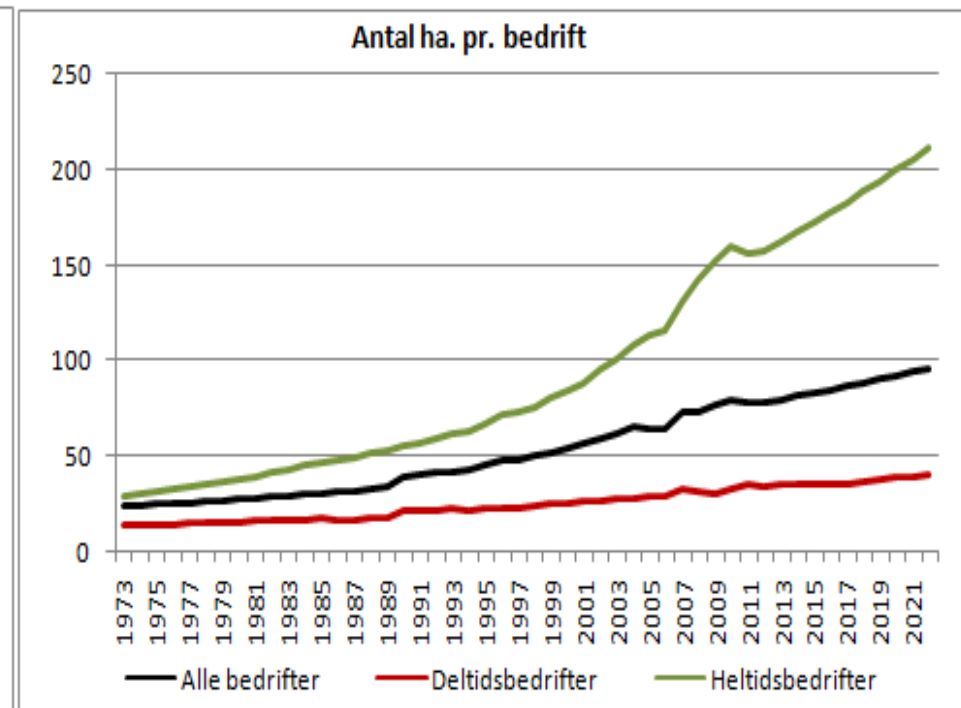
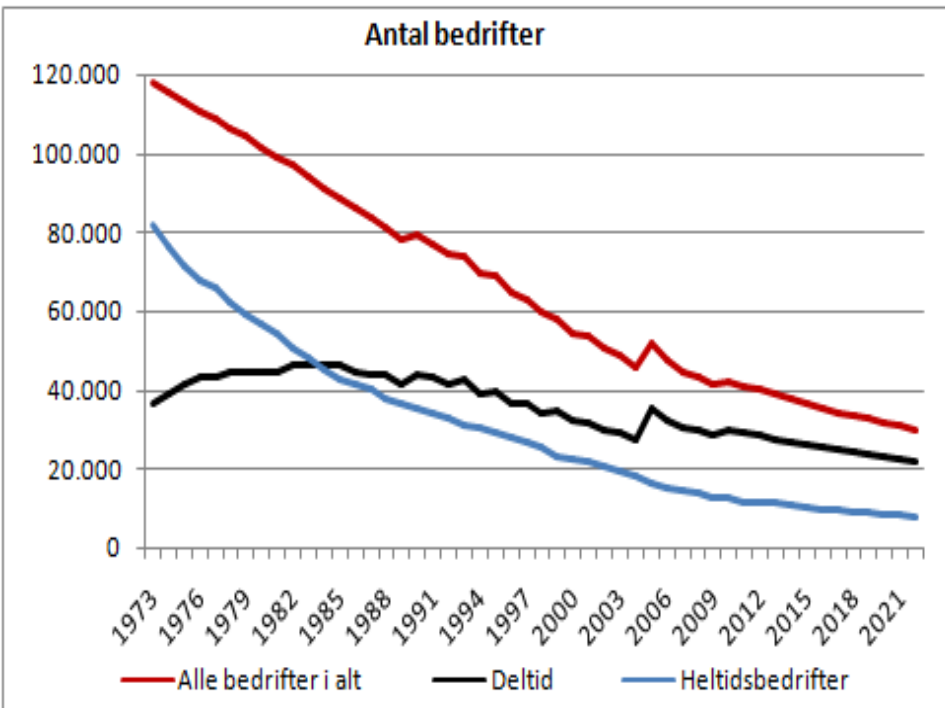
Afgrænsning og karakteristika for deltidssegmentet

- Produktionssammensætningen ændrer sig kun langsomt
 - Mere planteavl (dog høje priser i slutningen af perioden)
 - Konstante eller lidt mindre andele af animalsk produktion, maskinstation og andre landbrugsindtægter



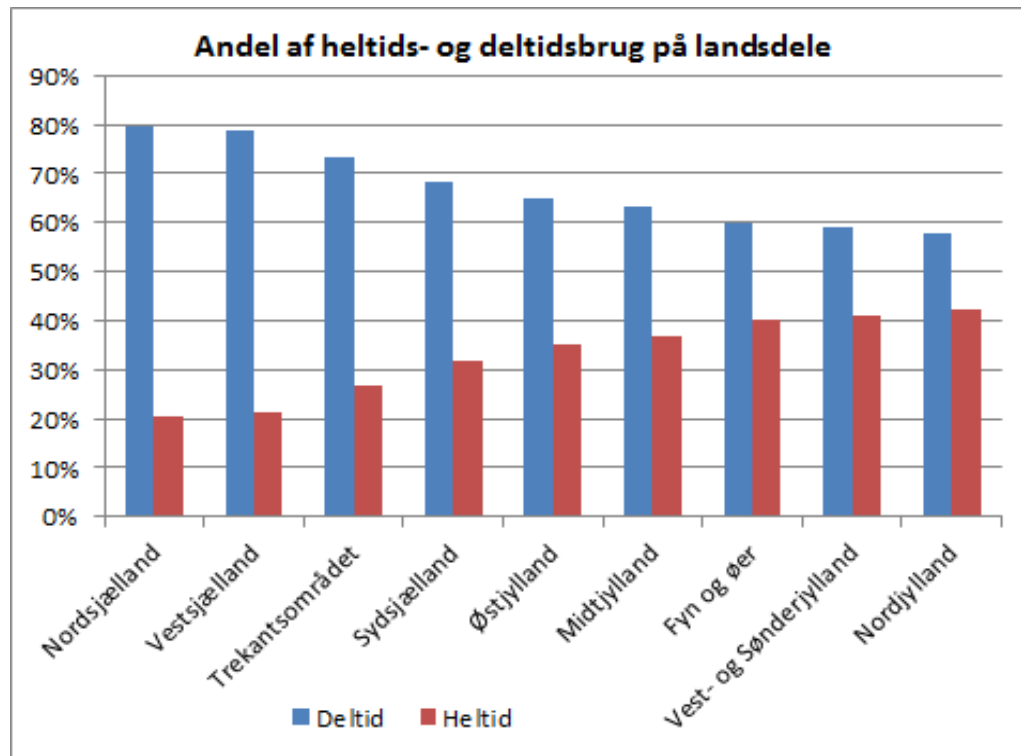
Strukturudvikling

- Antal og størrelse
 - Deltidssegmentet har siden midt-80'erne fulgt samme udvikling som heltidsbrug: Færre men større deltidsbrug



Strukturudvikling

- Geografisk fordeling
 - Deltidssegmentet udgør en betydelig andel i alle landsdele – mellem 60 og 80 pct. af samtlige landbrug
 - Andelen er typisk størst i områder med størst by-koncentration





Samspil med omverdenen, natur og landdistrikter

- Indgår i samarbejde med heltidsbedrifter via udveksling af arbejdskraft, serviceydelser, drifts- og forpagtningsaftaler, handel med landbrugsmaskiner etc.
- Økonomisk og socialt samkvem med lokalområdet
- Bidrager til naturpleje
- Understøtter lokalområdet gennem detailhandel, foreningsliv, offentlig institutioner for børn og unge, turisme o.m.a. og skaber derved værdi for landdistrikterne

Deltidslandbrugets samfundsøkonomiske betydning

Det generelle input/output-system:

- Modellen opstilles på baggrund af Nationalregnskabets input/output-tabeller, som indeholder oplysninger om tilgang og anvendelse af varer og tjenesteydelser
- En input/output-model beskriver sammenhænge i økonomien baseret på, at ændringer i efterspørgslen (direkte effekt) resulterer i ændringer i produktionen i andre relaterede erhverv (afledte effekter)
 - F.eks. medfører bygning af en stald øget produktion i bygge- og anlægs- samt rådgivningsbranchen
- Landbrugsproduktionen er direkte anledning til produktion i forarbejdende erhverv. Derfor modelleres et parallelt forløb for den produktion, som deltidssegmentets produktion giver anledning til (forward effekter samt disses afledte effekter).

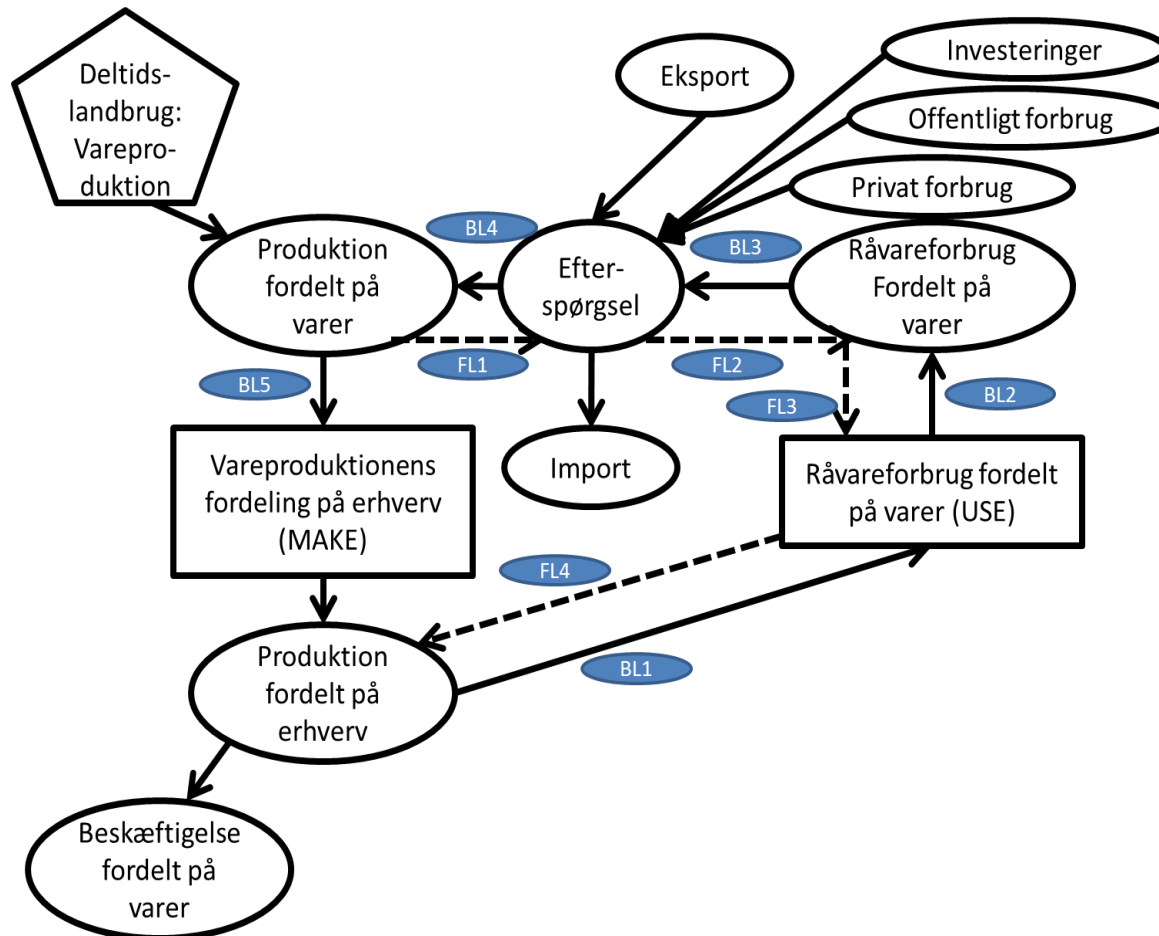
Deltidslandbrugets samfundsøkonomiske betydning

- Der indgår ca. 2.400 forskellige varegrupper og tjenesteydelser i modellen, som alle er koblet på erhverv - og dermed indkomst og beskæftigelse som følge af både direkte og afledte effekter.
- Landbruget har betydelig relation til ca. 120 af disse. Eksempler:

Hjælpevirksomhed til transport	Fremst. af basiskemikalier	Reparation og installation af maskiner og udstyr
Hoteller mv.	Fremst. af maling og sæbe mv.	Elforsyning
Fiskeri	Medicinalindustri	Gasforsyning
Indvinding af olie og gas	Plast- og gummiindustri	Varmeforsyning
Indvinding af grus og sten	Glasindustri og keramisk industri	Vandforsyning
Service til råstofindvinding	Betonindustri og teglværker	Kloak- og rensningsanlæg
Slagterier	Fremst. af metal	Renovation, genbrug og forureningsbekæmpelse
Fiskeindustri	Metalvareindustri	Nybyggeri
Mejerier	Fremst. af computere og kommunikationsudstyr mv.	Anlægsvirksomhed
Bagerier, brødfabrikker mv.	Fremst. af andet elektronisk udstyr	Professionel reparation og vedligeholdelse af bygninger
Anden fødevarerindustri	Fremst. af elektriske motorer mv.	Gør-det-selv reparation og vedligeholdelse af boliger
Drikkevareindustri	Fremst. af ledninger og kabler	Bilhandel
Tobaksindustri	Fremst. af husholdningsapparater, lamper mv.	Bilværksteder mv.
Tekstilindustri	Fremst. af motorer, vindmøller og pumper	Engroshandel
Beklædningsindustri	Fremst. af andre maskiner	Detailhandel
Læder- og fodtøjsindustri	Fremst. af motorkøretøjer og dele hertil	Regional- og fjerntog
Træindustri	Fremst. af skibe og andre transportmidler	Lokaltog, bus og taxi mv.
Papirindustri	Møbelindustri	Fragtvognmænd og rørtransport
Trykkerier mv.	Fremst. af medicinske instrumenter mv.	Skibsfart
Olieraffinaderier mv.	Legetøj og anden fremstillingsvirksomhed	Luftfart

Deltidslandbrugets samfundsøkonomiske betydning

- Opgørelse af den direkte landbrugsproduktion danner via input/output-modeller basis for beregningen af den samlede effekt:



Oversigt over modellens effekter

- Den samlede effekt består således af to parallelle modeller med landbrugsproduktionens direkte og afledte effekter (nedstrømseffekter) samt direkte forward effekter samt disses afledte effekter:

